

TRGOVSKA LIST

Časopis za trgovino, industrijo in ...

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 14. julija 1923.

STEV. 81.

Gospodje naročniki, ki niso še poravnali naročnine za prvo polletje, se prosijo, da to storijo takoj, ker se jim bo drugače ustavilo doposiljanje lista.

Upravišтво
TRGOVSKEGA LISTA.

Kuluk v Sloveniji.

S sprejetjem zakona o proračunskih dvanajstlinah je postalo tudi za naše gospodarske kroge v Sloveniji vprašanje cestne flake ali takozvanega kuluka aktualno. Zakon o proračunskih dvanajstlinah pooblašča v čl. 25 ministrski svet, da sme na predlog ministra za javne zgradbe odrediti, da se vse javne kategorizirane poti popravljajo na ta način, da se uporabi moči naroda za zemeljska dela in nasipanja. Za drž. in državnim cestam podobna pota velja to samo za primer, ako in v kolikor bi se neodložljiva nujna popravila na njih ne dala zadostno hitro izvršiti iz kreditov državnega proračuna.

Za poprave cest se sme prebivalstvo pritegniti največ dvakrat na leto in sicer maksimalno do 7 dni na pomlad in do 7 dni na jesen in sicer po odredbi politične oblasti na predlog stavbene oblasti. K cestni flaki so obvezani vsi državljani med 18 in 50 letom, izvzemši dijake, vojaše in državne nameščence, in sicer se obveznost nanaša na telesno delo, kakor tudi delo z vozom in priprego. Dalje so izvzete siromašne osebe, ki niso sposobne za to delo.

Vsak obvezanec ima pravico, da namesto sebe pošlje na delo namestnika, odnosno da plača odkupnino, ki se določa sorazmerno po premoženjskem stanju posameznika.

To so v kratkem predpisi sedanjega zakona glede kuluka. V Sloveniji je položaj glede cest sledeč: Državnih cest imamo 686.545 km, dalje na bivšem Kranjskem okroglo 2.400 km deželnih cest in na Štajerskem pa okroglo 1800 km okrajnih cest. Deželnih cest na Štajerskem nimamo in na Kranjskem pa sedaj nimamo nikakih okrajnih cest, marveč se bivše okrajne ceste imenujejo deželne ceste drugega reda. Glede občinskih cest nimamo statističnih podatkov.

Popravljen je potreben najmanj polovica vseh navedenih cest, kljub temu se kuluk v Sloveniji ne namerava po naših informacijah izvajati, ako ministrstvo tega ne bo izrecno odredilo in zahtevalo. Kakor čujemo, so tudi naši inženirji iz praktičnih razlogov proti uporabi kuluka v Sloveniji, katerega izvedba bi povzročala velike neprilike in odijoznost, ker bi večina obvezancev v poslih vzdrževanja cest in pripravljanja gramoza ne bila praktično izvedljiva.

Kakor vidimo iz zakona, so državne ceste normalno itak od tega izvzete, za občinske ceste pa nudi pri nas veljavni občinski red, n. pr. na Kranjskem v čl. 73, točka 2, že obveznost kuluka izza starih časov na ta način, da uvaja in predvideva za občinska dela in potrebe flako. Za državne ceste je bilo v proračunu za leto 1923 določenih kot državni prispevek za vzdrževanje državnih potov in mostov 800.000 Din, za nabavo gramoza 600.000 Din ter kot prispevek za nedržavno gradbo potov in mostov 100.000 Din. Poleg

tega pridejo še manjši zneski za vzdrževanje cestarskih hiš in skladišč, orodja, rekvizit in mehaničnih naprav v znesku 50.000 Din.

Za državno podporno okrajnim odborom za vzdrževanje potov in mostov je bilo določenih 1.250.000 Din, za dovozne ceste k železniškim postajam 10.000 Din ter na račun neizplačanega državnega prispevka za leto 1920 za okrajne ceste slo ti soč dinarjev.

Za izredne izdatke je bilo določenih 750.000 Din, za izredne gradbe in za državne prispevke nedržavnim gradbam in za nabavo mehaničnih priprav. Dalje 225.000 Din za gradbo potov, mostov, bivših deželnih cest in za dovršitev cest v krajih, ki so bili v sestavi proračuna še okupirani 575.000 Din.

Priznati moramo, da so bile te vsote, ki jih je predvideval proračun, z ozirom na velik promet na naših cestah, kakor tudi na razsegllost cestne mreže in z ozirom na današnje draginjske razmere ter z ozirom na dejstvo, da je večina cest še od vojne dobe v zelo slabem stanju in še po vojni ni bila vsled pomanjkanja kreditov nikdar temeljito popravljena, zelo nezadostne.

Marka in pomožna akcija države.

Mesece in mesece se je borila nemška državna banka za pozicijo marke in sicer prav resno in stvarno. Seveda, kdor je imel odprto oko za notranje in zunanje politične razmere, ta je moral kaj kmalu videti, da bo boj zastoj in da se bo končno končal s porazom. Sedaj pa, ko so nasprotniki marke branilno pozicijo državne banke predrl, uvidi tudi vsak nestrokovnjak, da je bil boj brezuspešen in da dosedanja državna pomoč ni zadovoljiva; država mora ubrati druga pota. Kdor le količkar pozna mišljenje nemškega naroda v teh dneh, je moral ugotoviti, da je nezaupanje v marko po poskusnih tednih stabilizacije izbruhnilo s tako elementarno silo, da ga ne bo mogoče premagati. Sredstva namreč, s katerimi so hoteli marko rešiti, so tako zastarela in so se v dosedanjih praksi tako malo obnesla, da jim nobeden gospodarsko pametno misleč človek ne more zaupati. Tako industrija kakor financa, tako velika kakor mala obrt izjavljajo dosledno isto mnenje: Nekaj moramo napraviti, da zajezimo spekulacijo, uspeha bo pa ravnotoliko kakor v Avstriji. In vsi ti ljudje imajo prav. Dosedaj je nemška vlada s svojimi strokovnjaki in parlamentarnimi strankami predlagala samo ona pomožna sredstva, ki so jih svojeodobno uporabljali že v Avstriji: prijavo deviz, devizno centralo, oviranje uvoza in postopanje oduškega urada proti navijanju cen. Če vse to v Avstriji ni pomagalo in je šla krona neprestano nazaj, cene pa venomer gor, kako naj to pomaga na Nemškem?

Pa so vrhu tega razmere v Nemčiji še bolj neugodne kakor so bile pa v Avstriji. V prvi vrsti že zato, ker je uporaba teh pomožnih sredstev ravno v najbolj industrijskih okrajih — namreč v Porenju in Poruhrju — zaenkrat izključena. V drugi vrsti bi bilo pa v teh sredstvih vsebovano oviranje mednarodne trgovine za nemško gospodarstvo z njegovimi na široko razpredenimi mednarodnimi zvezami še veliko bolj ugodno kakor je bilo za gospodarstvo Avstrije. Če bi bili takoj po prevratu

Kljub temu pa se po naših informacijah ne namerava uporabiti kuluka za nedržavne ceste, marveč v onih krajih, kjer se da brez posebne škode povišati avtonomne doklade, povišati doklade, da se krijejo vzdrževalni stroški, v drugih krajih pa pritegnili v izdatnejši meri v zmislu določb cestnega zakona za bivšo Kranjsko iz leta 1913, čl. 22, odnosno analognih določb za Štajersko one osebe in podjetja, ki izredno uporabljajo ceste. Tak prispevek se ima v zmislu navedenega člena določiti po dogovoru, upoštevaje vse okoliščine, tako, da so s tem prispevkom posebni stroški, ki jih povzroča izredna uporaba cest, celotno ali vsaj deloma pokriti.

Kakor vidimo, ni torej kuluk ali cestna flaka, na rovaš katerega se je toliko kričalo in uganjalo demagogije, v Sloveniji prav nič novega, ker ga predvideva že občinski red, je pa za ostale pokrajine naše države skrajno potreben ukrep, ker je stanje cest v teh krajih katastrofalno in prebivalstvo pa razpolaga v veliki meri le z energijo, ki se da uporabiti za izboljšanje prometnih sredstev.

× × ×

začeli tako, kakor so delali na Češkoslovaškem, potem bi se bilo nemško gospodarstvo brez dvoma temu sistemu polagoma prilagodilo. Delali so pa štiri leta z inflacijo in poslabšanjem marke, in sedaj naj bo potom nasilnih sredstev naenkrat drugače? Trgovina bi bila kratkoročno uničena. Kar se tiče oviranja importa, je to mogoče le v gotovih mejah, nikakor pa vsled tega trgovska bilanca ne more postati aktivna, kakor je na primer na Češkoslovaškem. Nemčija mora brezpogojno uvažati, ne samo velik del potrebnih živil, temveč tudi surovine za industrijo in tudi premog, vsaj zaenkrat. Popolnoma brezpomembno pa bo zažugano sredstvo prijave deviz, pa najsi bi tudi devize zaplenili. Saj vé ves svet, da imajo pravi veliki devizni imejtelji na Nemškem — težka industrija in visoka financa — placiran glavni del svoje devizne zaloge v inozemstvu, ne pa doma. In za to vsa imenovana sredstva na Nemškem ne morejo nič koristiti, čeprav bi jih morebiti drugod z uspehom uporabljali. Vladni zastopniki so v svojih govorih odkrito priznali, da mora dajati državna banka industrijem Porenja in Poruhrja vsak dan milijardne kredite na razpolago, da jim omogoči nadaljevanje pasivnega odpora. Vrhu tega mora tudi državna vlada žrtvovati vsak dan velike svote za pasivni odpor; in zato ni mogoče zabraniti te ogromne inflacije. S tem je eden od faktorjev v pojavu padca marke že dan kot konstanten, zaenkrat namreč.

Recimo, da je že samoobsebi izredno težko vzdržati napram tej ogromni inflaciji kurz marke stabilen; pride pa zraven še drug činitelj: vsa težka industrija in vse velike banke, ki so zainteresirane v industriji Porenja in Poruhrja, in ki so odgovorne za one omenjene kredite, morajo naravno biti nasprotnice izboljšanja marke. Razumljivo je, da se kapitalistična industrija ne bo dala trajno voditi od idealnih motivov in se tudi ne sme; temveč od motivov dobička, sicer mora prav kmalu poginiti. Zato je umljivo, da interesentje renske in ruhrske indu-

strije teh, pri državni banki kontrahiranih dolgov ne bi radi plačali v isti marčni vrednosti ali še celo v boljši; kajti to bi bila za večino od njih poguba.

Državna vlada in nemška državnozborna večina se ne marala boriti proti temu notranjemu sovražniku, socialna demokracija se pa ne more, ni dosti močna. Poleg tega ima pa tudi mednarodna spekulacija na baisse v marki izboren predmet in si ne bo dala kvariti tega dobička po nobeni državni naredbi. Naj naredi nemška vlada kar hoče; dokler se ne spremeni internacionalno mišljenje, bodo spekulanti na baisse v Novem Yorku in na drugih denarnih trgih delali naprej. Poznavalci pravijo, da sredstva državne banke v obrambo takih zunanjih napadov kmalu ne bodo zadostovala; v financi ga ni žilavejšega napadalca, kakor so spekulanti na baisse, in ti bodo že poskrbeli, da bodo zlate rezerve državne banke kmalu skopnele, tako da bodo imeli potem popolnoma prosto pot.

Kaj torej? Veliko je projektov in bomo govorili o njih. Eden je tale: Če hoče nemška državna vlada marko izboljšati ali jo stabilizirati, mora napraviti to, kar je naredila Avstrija. Zainteresirati mora mednarodni kapital z najetjem mednarodnega posojila. Ker je pa to mogoče le v zvezi z ureditvijo reparacijskega problema, postane navidez čisto gospodarsko vprašanje prav izredno važno politično vprašanje. Za izboljšanje in stabilizacijo marke ni treba gospodarsko tehničnih in gospodarskopoličnih odredb, temveč edinele dobre zunanje politike. »Homo«, ki daje ta nasvet, pravi: »Na Nemškem vodijo politiko moške predvojnih dni, imajo isto ideologijo in isto prakso. Vidijo samo svoje dežele, slišijo samo lastne besede, za stvari onostran nemških mej pa nimajo ne zanimanja, ne oči in ne ušes. To njih mišljenje je v čudnem nasprotju s sicer treznim čutom za stvarnost, ki je v Nemčiji doma«. — Šele, ko nemške zunanje politike ne bo narekovala samo nemška mentaliteta, temveč se bo prilagodila mentaliteti drugih narodov, šele tedaj se bo mogla stabilizacija marke uspešno izvesti. Tako pa zapravljata državna banka in državna vlada svoj denar prav tako brezuspešno, kakor je nemško armadno vodstvo med vojsko brezuspešno zapravljalo smodnik in vojni material.

Rudarstvo v Sloveniji.

(Konec.)

Ako reasumiramo v kratkem uspeh produkcije v preteklem letu, vidimo, da je skupna vrednost rudniške produkcije porasla napram letu 1921 za ca 100%, vrednost produkcije topilnic in tovarn pa za 338%. V splošnem beležimo tudi glede množine produciranih rud odnosno premoga vseskozi zadovoljive rezultate. Produkcija rujačnega premoga je napram predletu napredovala za 20%, medtem, ko je vrednost porasla napram letu 1921 za 32.6%. Nasprotno pa je število zaposlenih delavcev v rudnikih za rjavim premog padlo za 656 delavcev, a povprečna produkcija posameznega delavca je narasla za 296 q ali povprečno ca 1 q na delavni dan. To dejstvo je pa deloma tudi v zvezi z izboljšanjem strojnih in obratnih naprav v rudnikih.

Skupna vsota mezd jamskih delavcev pri rudnikih za rjavi premog, katerih povprečno število je znašalo v preteklem letu 5613, znaša 60.113.284 Din in torej odpade na enega delavca povprečno 10.707 Din celoletnega čistega zaslužka, poleg drugih dajatev, ki jih prejema od podjetja. Na šitih odpade povprečna mezda 36.92 Din. Pri nad dnevnih delavcih, katerih število je znašalo v premogovnikih 4635, znašajo celoletne mezde 45.405.501 Din ter odpade na delavca povprečni celoletni čist zaslužek 9.796 Din ali neto 31.10 Din.

V produkciji svinčene rude smo v preteklem letu malo nazadovali in sicer za 0.11%, medtem ko je vrednost dobljene rude porasla za 222%. Produkcija svinca v topilnici v Žerjavu je narasla za 75% napram letu 1921, vrednost pa se je povišala za 415%.

Rekord pa je dosegla produkcija cinka, dasi rudnika za cink niša bila v obratu. V Mežici je napredovala produkcija cinkove rude napram predletu za 222%, njena vrednost pa se je povišala za 590%. Vrednost produciranega cinka ni napredovala v isti meri, marveč se je povečala produkcija cinka le za 176%, medtem ko je povprečna vrednost za surovi cink nazadovala. Letos imamo v tem oziru še slabša poročila in se naša cinkarna v Celju pri tožuje nad silno inozemsko konkurenco, ki ji direktno ogroža obrat.

Produkcija modre galice v cinkarni v Celju je nazadovala v množini za 78%, v vrednosti pa za 64%. Položaj obrata za izdelavo modre galice je zelo težaven, ker podjetje vsled previsokih cen surovin ni v stanju konkurirati z inozemskimi tovarnami.

Ako pregledamo imenik lastnikov rudnikov, vidimo na prvi pogled, da je še večina v izključni odnosno v pretežni posesli inozemcev, Avstrijcev, Nemcev deloma tudi Francozov in Švicarjev ter Angežev. Velik uspeh nacionalizacije je bil, da smo si zagotovili vsaj delno udeležbo na kapitalu in znatno udeležbo v upravi našega največjega montanističnega podjetja to je Trboveljske premogokopne družbe in železi bi bilo, da bi nova emisija povečala udeležbo naših državljanov na tej družbi.

Popolnoma zaigrali pa smo svojo pozicijo v velevažni svinčeni industriji, ki so jo dobili od Avstrijcev Angleži po ugodnih pogojih. Ta industrija je izhodišče cele vrste drugih važnih obratov, ki podelujejo svinčev v svinčene izdelke in litine in ki bodo v bodoče odvisne od inozemcev.

Lignitovi rudniki, ki so v obratu države, so pasivni in se že dalje časa razmotriva vprašanje preureditve teh obratov in zgradbe hidroelektrične centrale v svrhu kokiranja lignitov. Toda zdi se, da je vsled splošne stagnacije tudi ta projekt prišel sedaj na mrtvo točko.

Cinkarna v Celju je prišla z letošnjim letom v privatni najem, ki ji bo omogočil potrebne investicije in racionalnejše obratovanje po trgovskih načelih, ko ni več vezana na nemogoče predpise državnega računovodstva. Toda v tem momentu jo je pričela močno pobijati inozemska konkurenca, proti kateri ji ministrstva nočejo nuditi potrebne zaščite.

V zadnjem poldrugem desetletju so začeli domačini posvečati montanističnemu in tehničnemu študiju večjo pažnjo, tako da se obrati v tem oziru polagoma nacionalizirajo. Vendar se uvaža še precejšnje število inozemskih tehnikov in montanistov. Tudi rudarska šola je za nadaljevanje tega dela velevažnega pomena. Železi bi bilo le, da nadaljni nacionalizaciji posvetijo naši denarni zavodi vso pažnjo in da domačini pokažejo več zanimanja za prostoslede, da se vsaj v bodoče obvarujemo v tej stroki pritoka inozemcev.

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

11. V prizrenskem okrožju raste trska pri mestu Orahovac ob jezeru, ki se imenuje »Blafo« na 6 hektarih, nadalje tudi pri vasi Zrza v podrinskem okraju, poleg Drima na močvirju, ki obsega 15 hektarov, raste trsje in ličje, od katerega požanjejo trsje za pokrivanje poslopij po vaseh, ličje pa za izdelavo plah, ki se prodajajo v Rahovcu in Prizrenu.

12. V tetovskem okrožju raste ličje v malih množinah v šemševaški občini v dolnjopološkem okraju ter v vaseh Prelubišče, Treboš in Šemšev in izdelujejo iz njega kmetje asure.

13. V skopeljskem okrožju rase trstje in ličje pri Kačlanovskem jezeru v Ognjancih, Belimbegovem begovskem jezeru. S trstjem krijejo hiše in staje, iz ličja pa izdelujejo asure, ki jih nosijo v Kumanovo, Veles in Skopje.

14. V bregalniskem okrožju v občini Povlešenski v ovčepoljskem okraju raste trsta na 6 hektarih in se uporablja za kritje zgradb, v vasi Moljanci in Dolina Podloga v oblaševski občini v kočanskem okraju raste okoli 10 hektarov ličja, ki se uporablja za izdelavo plah.

15. V fikveškem okr. raste ličje na Monospitovskem blatu v strumiškem okraju v obsegu 1.000 hektarov v velikih množinah in izdelujejo kmetje Monospitova, Borijeva in okolišnih vasi iz njih preko cele zime plah, trake, ličje za strope in zide, ki jih prodajajo v strumiškem okraju in po bližnjih drugih okrajih. Na Dojranskem jezeru raste trstje in ličje, ki ga uporabljajo kmetje za izdelavo plah.

16. V bitoljskem okrožju raste ličje in trstje v vaseh Logovardi, Pajaševu, Obličarju, Mogili in Karamoni, poleg Črne reke. Trstje se nabira in uporablja za kurjavo, pletenje stropov in se vozi na prodaj na trge Obiteljce, Skopje in Niše. Ličje se žanje in se porablja za tkanje plah, ki jih prodajajo na bitoljskem trgu. V Prespanskem okraju raste poleg jezera v vaseh Stenju, Perovu, Šurlenci, Vukoder, Jezerna in Grnčara trstje, ki se uporablja dokler je zeleno za živalsko krmo, suho pa za pletenje stropov in pokrivanje plevja, staj in zemunic. Od ličja, ki ga je le malo, izdelujejo kmetje asure. V Morihovskem okraju raste trstje in ličje v vaseh Novaci in Kemali ob Črni reki. Kmetje uporabljajo trstje za pletenje stropov, kritje streh in ga prodajajo tudi v druge vasi. Iz ličja pletejo rogoznice in jih prodajajo v Bitolju.

17. V Ohridskem okrožju rase trstje sitje in ličje v velikih množinah v ohridski in pečanski občini v ohridskem okraju in braslovački, radoždanski ter stručki občini. Trstje in sitje kosijo, dokler je mlado, za krmljenje živine, ko pa zastari, pletejo iz trstja lese za polaganje stropov pri hišah na nekaj način domače industrije in jih prodajajo v Ohridu in Strugi. Ličje se žanje in se iz njega izdelujejo asure, ki se prodajajo v Strugi in izvažajo v Debar.

Poleg navedene domače industrije obstojajo izdelovalci plah, srbsko imenovani »asurdijce«, in sicer v Beogradu 5, v Paračinu 10, v Šapcu 2 in nadalje po eden, v Negotinu, Leskovcu, Nišu in Kragujevcu.

V Črni gori trstje, sitje in ličje v andrijeviškem, beranskem in podgoriškem okrožju ne rase v večjih množinah. V ostali Črni gori rase trstje:

1. v celinskem okrožju v močvirjih in vlagah okrog Skadarskega jezera v večjih množinah in ličje v manjših množinah okrog Vranjine, Odrinske gore, Lipovita in Crnojeviča - reke. Trstje se, dokler je mlado, reže za krmo govedini. Majhen del prebivalstva plete iz trstja strope in iz ličja plah za potrebo okoliša;

2. v kolašinskem okrožju raste ličje v vasi Crkveni pri Blatskem je-

zeru, v moraškorovaškem okraju, sitje se nahaja v vasi Lipovo, v vasi Mišoviča-reka z. m. »jezerine«, v kolašinsko - rečinski občini ter se eno kot drugo uporablja za krmljenje konj in poljenje slamaric.

3. v nikšičkem okrožju se uporablja v vasi Krupac za krmo živine in za izdelavo plah;

4. v barskem okrožju rase trstje in ličje v krajih Donja Klezna, Šasko jezero, v bojanski občini, zagorsko-jezerovaški in štajsko-zagorski v ulčinskem okraju. Trstje se uporablja za kritje hiš, pletenje košev in se v manjših količinah tudi izvažava v Italijo. Ličje se uporablja za izdelavo rogoznice, ki jih prodajajo v Ulčinju.

V Dalmaciji trstje in ličje v okrajih Dubrovnik, Imotski, Hvar, Korčula, Supetir, Split, Makarska in Benkovac sploh ne raste ali pa v zelo majhnih količinah. V ostali Dalmaciji raste trstje:

1. v kotorskem okraju, na polju Kuti v Erzegovski občini in na polju Krtoli ter Buljarnici na polju občine Petrovac, ki se pa ne izkorišča v nikakovo svrhu. Ličje raste na polju Krtoli v manjši množini in se uporablja samo za vezivanje sodov in posod;

2. v metkoviškem srezu raste trstje, sitje in botur (ličje) povsod vzdolž Neretve po močvirnatih fleh v velikih množinah. Ponajveč se kosi, dokler je zeleno, in se porabi za živalsko hrano. Trstje se žanje in porablja za izdelovanje stropov in sicer v okraju Sam ter se tudi izvažava v okolišne kraje okrog dva vagona. Trstje pletejo kmetje in sicer Nikola Vujević Jerkin, Ivan Dugančič Nikolin, i Toma Vujević iz vasi Kolina in Ante Joze Barbira iz Pline pri Modrovi. Sitje se kosi za hrano živini, ličje (botur - mekič) se izvažava v manjših količinah v sodarske svrhe;

3. v Sinjskem okraju rase barsko trstje (perinaš) po Sinjskem polju pri vasi Turjak, kjer se ga pridela letno okrog 50 vagonov in dva vagona ličja. Trstje se uporablja za kritje delavskih hiš in staj, medtem ko se sitje uporablja za pletenje sedal, plah in vezil. V vasi Vojniču izdelujejo kmetje v okrog 100 hišah v domači industriji letno okrog 20.000 komadov rogoznice in jih izvažajo v Solun in Split;

4. v kninskem okraju rase v manjših množinah šaš ali (ševar) (močvirna trava) ob reki Krki v Slapu, Matasim v kninski okolici, ki se uporablja za pokrivanje hiš;

5. v šibeniškem okraju se nahaja ličje in trstje v večjih količinah v delu vasi Rupe (Visovaca - Raški slap), v Dubrovniku, (Čulišić) občina Skradin, v Krki, občina Skradin in Šibenik v Madrovi del Vranjskega jezera, kar pripada tijašnjski občini. Iz tega ličja se izdelujejo asure za sušenje fig, trsje pa se uporablja za kritje hiš, staj in hlevov.

(Dalje sledi.)

Izvoz in uvoz.

Uvoz konserviranega mesa v Italijo. Italijansko finančno ministrstvo je z okrožnico z dne 10. junija t. l. pooblastilo carinarnice, da smejo v lastnem delokrogu dovoliti uvoz konserviranega mesa. Za uvoz konserviranega mesa v škaljah ni tedaj več potrebno posebnega dovoljenja ministrstva.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Za trgovino s suhimi slivami. Minister poljoprivrede in minister financ sta sklenila, da se v finančni zakon uvede posebna odredba, na podlagi katere se pooblašča minister poljoprivrede in minister trgovine in industrije, da izda stla pravilnik za trgovino s suhimi slivami. V pooblastilu bo tudi predviden kredit, ki je potreben za organizacijo predelovanja sliv za izvoz. V ministrstvu se že redigirajo predpisi, ki bodo vnešeni v finančni zakon.

Hmeljarji pozor! Hmeljarsko društvo prosi svoje zaupnike, da vse hmeljarje resno svarijo pred predprodajo hmelja. V Zatecu CSR samem ponuja kupci hmeljarjem po 50 čK, to je 580 jK za 1 kg hmelja.

Seznam importnih in eksportnih trdk iz okraja Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, kateri obsega vso Slovenijo z delom Prekmurja, bo izšel za časa III. ljubljanskega velesejma. Ta seznam bo dobrodošel vsemu Irgovskemu svetu, zato bo tudi razširjen ne le po Sloveniji in po drugih delih naše države, marveč tudi v inozemstvu. -- Razposlan bo konzulatoma vseh tujih držav ter Irgovskim agencijam kraljevine SHS v inozemstvo, kakor tudi drugim korporacijam in gospodarskim organizacijam v naši kraljevini. Zato je inseriranje v njem priporočljivo, ker bo to najboljša reklamno sredstvo zlasti tudi za špedicijske trdke in banke. Naročila inseratov -- ne manje od pol strani -- se sprejema med uradnimi urami v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani do 31. julija 1923.

Odstotki prodajalcem tobaka na drobno. Upravni odbor monopolne uprave je sklenil, da se od leta 1924 naprej izenači odstotek za prodajalce tobaka na drobno, to je da bo 5 odstotkov od bruto vrednosti, kakor tudi da imajo prednost za dosego trafik invalidi in revni svojci v vojni padlih in pa umrlih.

Revizija obrlovnice in sejmskih dovoljenj v področju zbornice v Osijeku. -- Predsedništvo Trgovske in obrtniške zbornice v Osijeku je predalo mesni upravi kot obrtni oblasti prošnjo, da izvrši revizijo obrlnih listov in dovoljenj za trgovanje na tedenskih sejmih. Isto akcijo sta tudi izvršili Trgovski in obrtniški zbornici v Sarajevu in Splitu.

Italijansko-avstrijska Irgovinska pogodba. Dne 10. t. m. se je v palači Chigi med Mussolinijem in avstrijskim poslanom izvršila izmenjava ratifikacijskih listin Irgovinske pogodbe, ki se je že sklenila dne 28. aprila t. l. Pogodba stopi v veljavo dne 15. t. m.

Zunanja Irgovina Rusije. Berlinski dopisnik »Exchange Telegraph«a poroča, da je Rusija tekom meseca marca izvozila 2.999.000 pudov v skupni vrednosti 8.381.000 rubljev v zlatu. -- Izvoz je v istem času dosegel 7.479.000 pudov v skupni vrednosti 8.189.000 rubljev v zlatu.

Industrija.

Nove industrijske gradbe ob Ljubljani. Bregovi Ljubljane, katere vodna sila se že nad sto let izkorišča v obrtne odnosno industrijske namene, so v teku minolega leta in lega leta obogateli za velike moderno urejene naprave, ki jih grade Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode. Na Fužinah se je postavil krovni jez po patentu Huber-Lutz, katerega posebnost je, da se avtomatično dviga in pada, ne da bi bilo zato treba mehanične sile. Je to peta naprava te vrste v celi Evropi. Velikanske vodne množine, ki jih jez zadržuje služijo za pogon dveh električnih central imenovanega podjetja, izmed katerih je ona na levem bregu že v obratu, ona na desnem bregu pa še v gradbi. Ukorisčena moč v obeh centralah na Fužinah znaša 2.600 k. s., torej še enkrat toliko, s kolikor razpolaga mesna elektrarna ljubljanska, ter je določena, da se porabi, prelvorjena v električno silo, kot gonilna moč za novo papirno tovarno Janezija pri Vevčah, ki se je dogradila in slavila v obrat koncem minolega leta, in za novo tovarno lesovine v Vevčah, ki je še v gradbi. Nova papirnica je v stanu producirati nadaljnjih 3.600.000 kg papirja na leto, Ivarnica lesovine pa do 700 vagonov lesovine letno, tako da bodo v bodoče družbina podjetja v pogledu lega polfabrikata povsem nezavisne od inozemstva. Uvaževanja vredno je, da je vse te naprave zgradila družba iz lastnih sredstev ter da hoče s sedanjim zvišanjem delniške glavnice na dvajset milijonov dinarjev prilagoditi le svoj obratni kapital povečani obsežnosti njenih obratov. Zato je naravno, da je dosedanj pitek subskripcije na novo emisijo delnic Združenih papirnic, ki se konča dne 25. julija, zelo zadovoljiv.

Pet novih tovarn sladkorja v Italiji. V Italiji gradijo pet novih sladkornih tovarn, ki bodo do konca leta 1924 že končane. Z novimi tovarnami bo Italija v stanu, da uvozi toliko manj sladkorja iz Čehoslovaške. Pri tem je zanimivo to, da dobiva Italija stroje za te tovarne iz delavnic Skoda, tedaj iz države, kateri hoče Italija odvzeti sladkorno tržišče.

Denarstvo.

Zamenjava kron v trelji coni. — Gospodarsko finančni komitet je sklenil, da se zamenjavo kronskih novčanic v trelji coni, katere bi se morala kmalu izvršiti, odloži za golovo vreme, dokler se ne prouči izčrpnije to vprašanje, ker izgleda, da se je v to cono ulihalo znatno množino kron iz Madžarske.

Ureditev naših kronskih dolgov na pram italijanskim tverdkam. Ministrstvo financ je zbralo statistične podatke o kronskih dolgovih naših trgovcev na pram italijanskim trgovskim in industrijskim tverdkam. V kratkem se bo sestala komisija, ki bo v sporazumu z italijanskimi delegati določila relacijo za plačanje dolgov v kronah.

Falzikati 1000lirskih bankovcev. Zagrebška finančna delegacija opozarja v Narodnih Novinah, da se je pojavilo zadnjem času v prometu več falzifikatov 1000 lirskih bankovcev. Falzifikat je izborno posrečen. Italijanska vlada namerava zaradi tega 1000 lirske bankovce vzeti iz prometa. Umesno je, da smo tudi v Sloveniji oprezn pri sprejemanju teh bankovcev.

Kovinasti denar v Rusiji. Komisar za finance je predložil svetu ljudskih komisarjev načrt, po katerem naj se uvede bakreni, zlati in srebrni denar. Zlati denar za 10 rubljev bo tehtal 7.7423 gramov, srebrni 17.9962 gramov. Sovjeti nameravajo odpraviti tudi naradni denar v žitu in ga nadomestiti z denarom.

Carina.

Potrdila o izvoru. Z razpisom C. štev. 188 z dne 18. junija t. l. se je določilo, da se more potrdila o izvoru predložiti samo skupno s carinsko deklaracijo in da se naknadno predložitev potrdila o izvoru ne bo upoštevalo. Ker se je izkazalo, da je ta naredba škodljiva za izvoznike, je carinski svet na svoji seji z dne 23. p. m. storil sklep, katerega je tudi g. minister financ odobril. Točko IV. pod 1 razpisa C. št. 188/22 je razumeli tako, da se spričevala o izvoru blaga na podlagi predložene prošnje more sprejeti tudi po že predloženi deklaraciji in to dokler ni izvršen pregled dotičnega blaga. Prošnjo je naslovili neposredno na carinarnico, ki jo bo v lastnem delokrogu rešila proti plačilu takse iz št. 221 tarife po zakonu o takсах.

Davki.

Opozorilne položnice za izterjanje davkov. Odkar je odpravila finančna uprava davčne plačilne naloge, se vedno ponavljajo pritožbe, da davkoplačevalci nimajo zadostne evidence o predpisu direktnih davkov. Vse pritožbe, usmerjene na zopetno uvedbo plačilnih nalogov, so uslate brezuspešno. Za nadomestilo plačilnih nalogov je finančna delegacija odredila, da morajo davčni uradi razposlati vsako četrtletje za namudnim plačnikom opozorilne položnice in na hrbtu teh položnic napraviti obračun o predpisu in plačilu davkov. Predpis naj bi bil izkazan po posameznih davčnih vrstah. Enak obračun naj bi dajali davčni uradi tudi na hrbtu položnic, ki naj nadomestujejo davčne opomine. — S to odredbo je finančna delegacija hotela potolažiti razburjenje med

davkoplačevalci, ki je nastalo ob odpravi plačilnih nalogov. Vendar se nekateri davčni uradi, n. pr. v Ljubljani, ne ravna po tej odredbi, češ da jim zaradi pomanjkanja osebja ni mogoče izdajati opozorilnih položnic in da tudi na opominih ne morejo sestavljati obračunov v odrejeni obliki. Iz istih razlogov se tudi ne izdajajo davčne knjižice, ki bi mogle vsaj deloma omogočevati evidenco davčnih predpisov. — Odprava plačilnih nalogov naj bi imela po uradnih komunikacijah edino namen pospešiti poslovanje davčnih oblasti, da se na ta način zopet doseže kurenlna odmera davkov. Za odpravo plačilnih nalogov so bili torej merodajni isti razlogi, iz katerih n. pr. davčni urad v Ljubljani ne izdaja obračunov in opozorilnih položnic. Prihajamo vedno do enega in istega rezultata: pomanjkanje osebja. Vendar pa ta razlog še nikakor ne upravičuje finančne uprave, da bi ga jemala za povod vedno tam, kjer gre za usniten pravni davkoplačevalcev. Nekaj pravic je finančna uprava vsekakor dolžna ohraniti davkoplačevalcem. Nikakor ne gre, da se jih glede evidence davčnih zaostankov hoče prepustiti popolnoma samim sebi. Ako davkoplačevalec že ne dobiva plačilnih nalogov, naj se mu vsaj v obliki opozorilnih položnic nudi možnost evidence o davčnih predpisih s tem, da se mu na opozorilni položnici napravi natančen obračun. Potrebno je tudi, da bi finančna delegacija ponovno opozorila davčne urade, da se zaostali davki praviloma ne smejo prisilno izterjati (potem opomina), ako se davkoplačevalcu ni vsaj 14 dni prej vročila opozorilna položnica. — Predrago smo si kupili pravico do opozorilnih položnic, da bi mogli odstopiti od nje, dokler se znova ne uvedejo plačilni nalogi.

Promet.

Povišanje uvozne takse za inozemski tobak. Uprava državnih monopolov je sklenila, da poviša uvozno takso za tobak, kateri se uvaža iz inozemstva v našo državo, in to za 1 kg tobaka 700 in za 1000 cigare 1.000 Din.

Pošiljanje poštnih paketov v Francijo. Francosko poštno ministrstvo je obvestilo naše ministrstvo za pošto in brzojav, da prihajajo na Francosko številiški paketi, ki so naslovljeni samo v našem jeziku. Francosko ministrstvo zahteva, da mora biti naslov francoski, drugače ne bo odgovarjalo za izgubo pošiljave.

Dobava, prodaja.

Prodaja lovskih patron. Glavna carinarnica L. reda v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo prodajala na podlagi čl. 129. in 129. car. zak. dne 16. julija ob 9. uri predpoldne 10 zabojev lovskih patron polnih v teži 490 kg. Procenjena vrednost 2500 dinarjev.

Prava narodna jed

so bile že pred vojno testenine »PEKATE« in kakor vse kaže, je kmalu ne bo hiše med našim ljudstvom, kjer jih ne bi uživali.

IRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA ima stalno v zalogi vsako množino Družba »ILIRIJA«, Ljubljana Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

Iz naših organizacij.

Gremij Maribor okolica. Trgovski gremij mariborske okolice opozarja vse člane, kateri še niso poravnali zvezno doklado za leto 1921 in 1922, da to nemudoma poravnajo.

Načelnstvo.

Razno.

Nova morska solarna. Uprava državnih monopolov je sklenila da se zgradi v Ulcinju nova, velika in moderna solarna, ki bo opremljena z najmodernejšimi pripravami za prepariranje soli. V vsej okolici Ulcinja vsebuje namreč morska voda zelo velike količine soli, ki se bo na ta način izkoriščevala.

Dobava granita iz Italije. Naša »Narodna banka« je sklenila v Italiji kupno pogodbo za večjo količino granita za izvršitev svoje nove zgradbe v Beogradu. Kralja Petra ulici. Kakor poročajo beograjski listi, je predmetna kupna pogodba izzvala v lamkajšnjih industrijskih krogih veliko nezadovoljstva, ker stoji naša industrija kamna na tako visoki stopnji, da more zadostiti vsem domačim potrebam i glede kakovosti i glede količine. Mislimo, da je Dalmacija s svojim svetlovnostnim kamnom služila, da bi se jemalo na njo več obzira. Kajli, ako dobavlja Amerika naš kamen iz otoka Brača in Korčule, mislimo, da bi si lahko tudi naša »Narodna banka« naročila polrebni kamen doma.

Veliki internacionalni šumarski sejem v Lyonu. Od dne 6. do 21. oktobra t. l. se bode vršil v Lyonu eden največjih in najnamenitejših šumarskih sejmov, na katerem se bo moglo videti vse gozdne proizvode v najpopolnejši in najvestnejši izgojilvi ter vse vrste strojev in orodij za njih predelavo. — Ta petnajstidnevni šumarski sejem se vrši pod pokroviteljstvom ministrov trgovine in industrije, poljedelstva in kolonij. — Naše poslaništvo v Parizu je doposlalo poseben poziv vsem našim trgovsko-obrtniškim zbornicam, naj zainteresirajo naše industrijske kroge, da bi se udeležili te razstave. — Velikega pomena in zelo potrebno je, da vsa naša večja gozdna industrijska podjetja s čim vidnejšo udeležbo na razstavi manifestirajo šumsko bogastvo naše države in visoki razvoj naše lesne industrije. Za natančnejša obvestila se je obrnili na: Agence Commerciale Privilegiée du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes 27, Rue Sala, 27. Lyon (France).

Italijanski ministrski svet proti draginji. Na seji ministrskega sveta dne 7. t. m. je minister za trgovino in obrt poročal o ukrepih proti draginji. Na podlagi njegovega referata je ministrski svet sklenil nadaljevati boj proti draginji, in sicer z naslednjimi sklepi: 1. znižanje carine na živila, kakor olje, riž, maslo itd., 2. izpopolnitev železniškega in pomorskega prometa, 3. reorganizacija trgov, 4. rešitev dovoljenj za prodajo živil in ločenja vina in likerjev, 5. pospeševanje ribolova, 6. pomnožitev rokodelskih preizkuševališč, 7. uvedba kruha iz lursčice in pšenice, 8. izdaja posebnih priznanj za zasluge proti draginji.

Tržna poročila.

Zagrebški žitni trg. 12. julija. Cene v dinarjih za 100 kg postavno baška, odnosno vojvodinska postaja, notirajo: Pšenica (76—77 kg) 420—430, žolta koruza 295—305, rž (71—72 kg) 350—355, novi ječmen za pivovarne 275—285, za krmo novi 260—270, oves 300—310, pšenična moka »0« 650—675, »2« 625—650, »4« 625—640, za krmo 200—205, ržena 275—600, drobni otrobi 140—150, debeli 170—200. Tendence mirna, čvrsta.

Živinski sejem v Mariboru. Zadnji živinski sejem dne 10. t. m. je vnovič pokazal pravilnost naše prognoze in nasvetov štajerskim živinorejcem, naj ne preliravajo cen. Sejem je bil izredno dobro obiskan po številu merodajnih kupcev. Ti polagoma, toda vidno zapuščajo mariborski sejem, ne samo ker jim sosedne države nudijo cenejšo in boljše blago, ampak, ker tudi na raznih drugih sejmihi v naši državi na Hrvaškem in v Banatu dobavljajo cenejšo in boljše živino. Zato se je prodaja omejila bolj na domačo uporabo. Tako so bili ponudniki primorani reducirati svoje visoke cene, vsled česar je bila tudi kupčija tem primerno manj živahna, kakor se je pričakovalo. Prignalo se je 8 bikov, 155 volov, 357 krav in 13 telet, skupaj 533 glav. Cene v dinarski veljavi. Za kontrolo prejšnje cene v oklepajih: debeli voli kg žive teže 12.75 do 13.50 (12.50—15), poldebili voli 12 do 12.50 (11.75—12.50), plemenski voli 11.25—12 (9.25—11.50), biki za klanje 8.75—10.50 (10—14), klavne krave debele 12—13.75 (11.25—12.50), krave za klobasarje 7.75—9.50 (8.75—10), molzne krave 9.50—12.50 (10—12.50), breje krave 9.50—12.50 (10—12.50), mlada živina 11.75—13.75 (12—13), teleta 15 do 15.75 (14.25—16.50).

Relin
Najboljše sredstvo
za snaznje helih čevljev

ZALOGA PRI
I. C. KOTAR, Ljubljana.

Franc Erjavec
pri »ZLATI LOPATI«
trgovina z železnino
in cementom
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
preje Hammerschmidt (Mühlhausen)
nasproti križanske cerkve.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
= Ljubljana =
Bohoričeva ulica 24

Pristopajte kot član k društvu **Trgovska Akademija!**

AVTOMOBILE
TOVORNE
OSEBNE
RABLJENE
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ-KRED-8.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, maslo, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z o. z. v Ljubljani.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje,
moko
in deželne pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

TEODOR KORN
LJUBLJANA
POLJANSKA CESTA ŠT. 3.
Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov. Naprava strelovodov. — Kopališke in klosetne naprave.
Izdolovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škalle) za konzerve.

Priporočamo:
Josip PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Najboljši živalni stroji v vseh opreman Grizner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istolam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme.
Na veliko in malo!

Družinska kava Sladna kava
Delniška družba
TRIGLAV
tovarna hranil
ŠMARCA PRI KAMNIKU
Zahtevajte cenike!
Bosanski pekmez Testenine

Vse trgovske tiskovine
izvršuje
točno in
solidno
Tiskarna »Merkur« v Ljubljani
Simon Gregorčičeva ulica št. 13.

Drago Cerlini Celje
 Tvojnica samoevznice
 in drugih modnih
 predmetov.

Točna postrežba.
Export.

Zaloga KLAVIRJEV

in pianinov najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapska, Hölzl, Schweighofer, Stingl i. t. d. — Tudi na obroke.
 Jerica Hubad roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ul. 5.

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.
 Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit, koks za kovače ter livarne, bencin in ameriški petrolej vedno v zalogi.
 Čilski soliter, žveplo in modra galica.

JUG & ZUPANČIČ

CELJE, Narodni dom.

Manufaktura en-gros. Manufaktur en-gros.
 Zastopstvo in tovarniška zaloga tovarn
FRANC M. RHOMBERG v Dornbirnu in **J. G. ULMER** v Dornbirnu.

F. ČUČEK & C.
 PREJE W. HINTZE
PTUJ

Portland-cement

Trgovci dobijo primeren popust. — Zastopniki se iščejo.
 Predajni urad Portlandskega cementa, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Fran Ravnika
 Ljubljana
 Linhartova ul. 25
 Stavbeno in umetno tesarstvo,
 stavbeno mizarstvo, parna žaga
 in lesna industrija.
 Telefon št. 415.
 Pošt. ček. zavod št. 11.428.

Prevzemanje zgradb, hiš, vil, stolpnih streh, vrtnih utic, balkonov, verand, stopnic, vrat, oken, mrežaste nosilnice za industrijske stavbe, za večje razpetine od 12 do 40 metrov po mojem sistemu.

Na veliko in malo!
 Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezene, svilo, lehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC
 Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

la ameriška pensilvanska različna
strojna olja
Tovotna mast
 Kemični in tehnični predmeti
 Lahki la ameriški bencin

Pipan & Cie
 družba z o. z.
 Ljubljana

Važno za trgovce:

ZA PRODATI je staro renomirano
 trgovsko poslopje
Jurca v Ptuj,
 kjer se že od leta 1860 nepretrgoma vodi špecerijska in kolonialna trgovina na debelo in drobno s prav dobrim uspehom.
 Reflektanti se naj obrnejo na lastnika
Anton Jurca, Ptuj,
 Prešernova ulica 38.

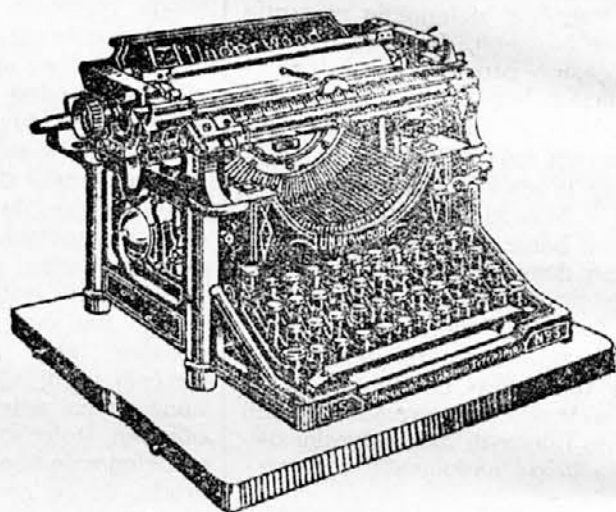
v vsaki množini in po tovarniški ceni vedno v zalogi.

Rafinirani in gorljivi (denat.) špirit, vino, likerje in žganje prodaja po najnižjih cenah

„VINEA“

veletrgovina z vinom, špirituoznimi produkti
 Telefon inter. 518 **Ljubljana - Rudnik** Telefon inter. 518
VELIKO SKLADIŠČE ŠPIRITA
 NA DEBELO! NA DROBNO!

Underwood najboljši ameriški pisalni stroj sedanjosti! **Opalograph** razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizbrisne steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
 Moderno vrejena popravilnica vseh pisal. strojev.

Gradsko poglavarstvo u Doboju. Broj: 928.

Natječaj.
 Gradsko poglavarstvo u Doboju na temelju zaključka opć. vijeća od 9. jula t. g., daje ovijem, putem javnog natječaja izradnju nacrtu i troškovnika za izgradnju električne rasvjete u Doboju.
 Uvjete u tome predmetu, daje opć. ured za vrijeme uređovnih sati.
 Općina si pridržuje pravo od prispjelih ponuda izabrati najpodesniju, a ova je ovisna od odobrenja opć. vijeća te Pokrajinske uprave za B. i H.
 Za stavljenе ponude, i nacrtе nema najecatelj pravo tražiti odštede.
 Ponude moraju biti propisno biljegovane po T. br. 25 zakona o taksama i pristojbama a imaju biti kod polpisanog ureda najkasnije do 31. augusta t. g.
 Doboju, dne 10. jula 1923.
 Gradonačelnik: Hadimujagić.

WINOCET
 tovarna
 vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi
**: najfinejši in najokusnejši :
 namizni kis iz pristnega vina.**
ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernije urejena kisarna v Jugoslaviji.
 Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Industriji Trgovci oglašajte v „Trgovskem listu“!